

คุณเคยออกแบบชีวิตในวัยเกษียณไว้บ้างหรือไม่ จะเกษียณตอนอายุเท่าไร? หลังเกษียณอยากใช้ชีวิตแบบไหน? อยากทำอะไร? **ที่สำคัญคือต้องเตรียมเงินไว้ใช้จ่ายเท่าไร?**

หลายคนวาดฝันถึงชีวิตในบั้นปลายไว้เป็นอย่างดี แต่หลายคนก็ยังไม่เคยนึกถึงเรื่องนี้เลยสักครั้ง โดยเฉพาะคนที่เพิ่งก้าวเข้าสู่วัยทำงานอาจคิดว่าเป็นเรื่องของอนาคตอีกไกล ว่าง่ายๆ ถึงอายุเกษียณค่อยเตรียมตัวก็คงทัน

ถ้าอย่างนั้น เรามาดูข้อเท็จจริงของคำว่า “การเกษียณ” กันก่อน **การเกษียณอายุ หมายถึง “การหยุดทำงานประจำ + ไม่มีรายได้หลักอีกต่อไป”** แต่ทุกๆ วันที่เหลืออยู่ คุณยังต้องกินต้องใช้จ่าย ยิ่งอายุยืนยาวเท่าไร คุณก็ยิ่งต้องใช้เงินมากขึ้นเท่านั้น

ตัวอย่างเช่น ถ้าคุณเกษียณตอนอายุ 60 ปี และคาดว่าจะมีอายุอยู่ถึง 80 ปี เท่ากับคุณต้องใช้ชีวิตหลังเกษียณโดยไม่มีรายได้ราวๆ 20 ปี สมมติคุณมีค่าอาหาร 100 บาทต่อวัน หรือ 37,000 บาทต่อปี แสดงว่าคุณต้องเตรียมค่าอาหารหลังเกษียณ (37,000 x 20) เท่ากับ 740,000 บาท ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่สูงมาก นี่ขนาดยังไม่รวมค่าใช้จ่ายอื่นๆ อย่างค่าใช้จ่ายส่วนตัว ค่ารักษาพยาบาล ค่าเดินทางท่องเที่ยว และยังไม่ได้นึกถึงเรื่องเงินเพื่อที่จะเกิดขึ้นอีก 20 ปีข้างหน้า ยังต้องใช้เงินเยอะขนาดนี้ หากไม่มีการวางแผนการเงินไว้ล่วงหน้าแล้วคุณจะทำเงินมาจากไหนเพื่อให้เพียงพอใช้ไปตลอดชีวิต

การจะรอให้ลูกหลานหรือญาติพี่น้องมาเลี้ยงดู หรือรอรับสวัสดิการผู้สูงอายุจากรัฐบาลนั้น ก็เป็นเรื่องที่ไม่แน่นอน เพราะฉะนั้น การพึ่งพาตนเองย่อมปลอดภัยที่สุด เราสามารถวางแผนการเงินล่วงหน้าเพื่อให้มีเงินใช้จ่ายอย่างสบายๆ ไปได้ตามที่ต้องการ

มาถึงตรงนี้อาจมีคำถามว่า **แล้วต้องมีเงินเท่าไรจึงจะพอใช้สบายๆ ไปตลอดชีวิต?** จริงๆ แล้วขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างของแต่ละคน ลองดูจากสูตรคำนวณนี้

70% ของ
ค่าใช้จ่ายปัจจุบัน

จำนวนเงินที่ควรจะมี ณ วันเกษียณอายุ = ค่าใช้จ่ายต่อปีหลังเกษียณ x จำนวนปีที่คาดว่าจะใช้ชีวิตหลังเกษียณ

ตัวอย่างเช่น เพลินใจตั้งใจจะเกษียณตอนอายุ 60 ปี และคาดว่าจะมีชีวิตอยู่หลังเกษียณอายุไปอีก 20 ปี ถ้าเพลินใจมีค่าใช้จ่ายปัจจุบัน 30,000 บาทต่อเดือน ค่าใช้จ่ายหลังเกษียณของเพลินใจจะเท่ากับ 21,000 บาทต่อเดือน (70% x 30,000) หรือราวๆ 252,000 บาทต่อปี

จากนั้นก็นำไปคูณกับจำนวนปีที่คาดว่าจะใช้ชีวิตหลังเกษียณอายุ ซึ่งก็คือ 20 ปี นั่นหมายความว่าเพลินใจควรมีเงินประมาณ 5,040,000 บาทตอนอายุ 60 ปี (252,000 x 20) ซึ่งก็ถือว่าเป็นจำนวนเงินที่ไม่น้อยเลยทีเดียว

อย่างไรก็ตาม หลังเกษียณแล้วคุณอาจมีเงินออมหรือเงินลงทุนบางส่วนที่สะสมไว้และสามารถนำมาใช้ตอนเกษียณอายุได้โดยที่คุณคาดไม่ถึง เช่น การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์หรือแบบบำนาญ เงินจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เงินจากกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) รวมถึงเงินจากการลงทุนส่วนตัว หรือรายได้จากช่องทางอื่นๆ ฯลฯ แต่โดยทั่วไปเงินออมเหล่านี้มักไม่มากพอที่จะทำให้คุณมีชีวิตที่สุขสบายหรือวิ่งตามความฝันในวัยเกษียณได้

ดังนั้น เราควรเริ่มวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณเสียตั้งแต่นั้นๆ **“ลงมือออมให้เร็วที่สุด”** เพื่อที่จะได้มีช่วงระยะเวลาพอสมควรให้เงินงอกเงย ตามแนวคิดที่ว่า “ออมก่อนรวยกว่า” เพื่อความมั่งคั่งและมั่นคงของตัวเอง

เพียงเท่านั้น... ก็เกษียณอย่างสุขกาย สบายใจ แถมสบายกระเป๋าต่างก็ในวัยเกษียณได้แล้ว!!!

เตรียมความพร้อมสำหรับวันเกษียณอายุ

การเตรียมความพร้อมเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกคนไม่ควรมองข้าม ลองดูแนวทางต่อไปนี้สำหรับการก้าวสู่ชีวิตหลังเกษียณอย่างมีความสุข

- **เตรียมใจ** ช่วงหลังเกษียณอายุจะเกิดการเปลี่ยนแปลงหลายอย่าง ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ตลอดจนฐานะทางการเงิน การเตรียมใจไว้ก่อนล่วงหน้าจะช่วยให้คุณปรับตัวและใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุขในวัยเกษียณ
- **เตรียมกาย** สุขภาพร่างกายที่แข็งแรงเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องเตรียมตั้งแต่อายุในวัยหนุ่มสาว ซึ่งการมีสุขภาพดีย่อมหมายถึงการใช้เวลาที่เหลืออย่างมีประสิทธิภาพ ลดการเป็นภาระแก่ผู้อื่น มีอารมณ์ และสุขภาพจิตที่ดี
- **เตรียมแผนการใช้เวลา** เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตในช่วงบั้นปลายได้อย่างมีเป้าหมาย รู้ว่าช่วงเวลาใดจะทำอะไร เช่น เวลาทำงาน เวลาตรวจสุขภาพ เวลาท่องเที่ยวพักผ่อน เวลาออกกำลังกาย ฯลฯ
- **เตรียมครอบครัว** ความผูกพันในครอบครัวระหว่างสามีภรรยา หรือพ่อแม่ลูก เป็นเครื่องบ่งชี้ในระดับหนึ่งว่าเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุจะมีความเอื้ออาทรระหว่างกัน ช่วยเหลือดูแลซึ่งกันและกัน
- **เตรียมเพื่อน** รักษาสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนไว้ให้มั่นคง ไม่ว่าจะเพื่อนใหม่ เพื่อนเก่า เพื่อนบ้าน หรือเพื่อนร่วมงาน เพราะเพื่อนจะช่วยให้เกิดกำลังใจและมีเป้าหมายในการดำเนินชีวิตมากขึ้น
- **เตรียมแผนการใช้เงิน** เพื่อให้คุณสามารถบริหารจัดการเงินก่อนสุดท้ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อคิดสำหรับการวางแผนเกษียณ

การที่คุณจะวางแผนและบริหารเงินออมเพื่อการเกษียณอายุของคุณได้อย่างมีประสิทธิภาพหรืออย่างน้อยก็ให้พอเพียงกับการดำเนินชีวิตต่อไปได้อย่างมีความสุข ควรคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ดังนี้

- **ระยะเวลาแห่งช่วงชีวิต (Longevity)** เป็นส่วนที่แสดงให้เห็นว่าคุณจะต้องใช้เงินออมของคุณไปอีกกี่ปีหลังจากเกษียณ โดยในปัจจุบันช่วงชีวิตโดยเฉลี่ยของผู้ชายคือ 72 ปี และของผู้หญิงคือ 75 ปี ซึ่งเทคโนโลยีการแพทย์ที่ก้าวหน้าขึ้น อาจทำให้มนุษย์มีอายุยืนยาวกว่าค่าเฉลี่ยนั้น และเมื่อมีอายุยืนยาวขึ้น จำนวนเงินที่ต้องการใช้จ่ายยามเกษียณอายุก็จะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

- อัตราเงินเฟ้อที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นในช่วงเวลาของการเกษียณอายุ (Inflation) เงินเฟ้อเป็นสิ่งที่อยู่นอกเหนือการควบคุม และเป็นสิ่งที่ทำให้เงินออมที่คุณหามาด้วยความยากลำบากในแต่ละปี ต้อง “ด้อยค่า” ลงไปอย่างช่วยไม่ได้ ยิ่งระดับอัตราเงินเฟ้อสูงมากขึ้นเท่าใด เงินออมของคุณก็ด้อยค่าลงมากเท่านั้น
- วิถีชีวิต (Lifestyle) โดยทั่วไปคุณจะต้องการเงินประมาณ 70% ของรายจ่ายปัจจุบัน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายยามเกษียณอายุ ซึ่งจำนวนเงินนี้อาจแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับคุณภาพชีวิต ปัญหาสุขภาพ ภาระค่าใช้จ่ายต่างๆ รวมถึงกิจกรรมหรืองานอดิเรกที่แต่ละคนวางแผนเอาไว้
- สุขภาพ (Health) หากเกิดปัญหาสุขภาพ ไม่ว่าจะก่อนหรือหลังเกษียณ เงินออมเพื่อการเกษียณของคุณย่อมที่จะประสบปัญหาอย่างแน่นอน ซึ่งทางเดียวที่จะช่วยบรรเทาปัญหาสุขภาพได้ก็คือ “การออกกำลังกาย”

การประมาณการและเตรียมความพร้อมสำหรับประเด็นทั้ง 4 หัวข้อข้างต้นไว้คร่าวๆ ก่อนปลดเกษียณสัก 20 - 30 ปี จะยิ่งช่วยให้คุณมีความมั่นใจในช่วงเกษียณอายุได้มากยิ่งขึ้น

5 ขั้นตอนเพื่อการเกษียณอย่างมั่นคง

1. กำหนดอายุที่ต้องการจะเกษียณ เช่น 60 ปี 55 ปี หรือจะ early retire ที่อายุ 45 ปี เพื่อจะได้รู้ว่าเรามีเวลา เตรียมตัว เตรียมการ เตรียมสตางค์ อีกนานเท่าไร
2. ประมาณช่วงระยะเวลาที่จะใช้ชีวิตหลังเกษียณ เช่น 20 ปี 25 ปี หรือ 30 ปี เพื่อให้รู้ว่าเราจะต้องใช้เงินหลังเกษียณไปอีกกี่ปี โดยประเมินจากคนในครอบครัวว่าส่วนใหญ่มีชีวิตถึงอายุประมาณเท่าไร ประกอบกับความแข็งแรงสมบูรณ์ของร่างกายและพฤติกรรมการใช้ชีวิตของเราว่าเสี่ยงมากเสี่ยงน้อยแค่ไหน
3. ประมาณการค่าใช้จ่ายหลังเกษียณ ประเมินจาก Lifestyle ที่ออกแบบไว้ จะท่องเที่ยว พักผ่อน ฯลฯ แต่อย่าลืมคำนึงถึง “เงินเฟ้อ” ด้วย โดยประมาณเป็นรายเดือน แล้วคำนวณเป็นปี จากนั้นก็คำนวณตามช่วงอายุหลังเกษียณ
4. ประมาณการรายได้หลังเกษียณ เช่น เงินบำเหน็จบำนาญ เงินรับจากกองทุนประกันสังคม กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ รายได้จากการลงทุน การประกันชีวิต ฯลฯ
5. วางแผนการออมในปัจจุบัน จากประมาณการค่าใช้จ่ายและรายได้หลังเกษียณ เราก็จะรู้ว่าต้องเก็บเงินเพิ่มอีกเท่าไร และจะสามารถวางแผนการออม การลงทุนอย่างเหมาะสมได้

แหล่งเงินได้หลังเกษียณ

คุณรู้หรือไม่ หลังเกษียณเรามีรายได้จากแหล่งใดบ้าง

กองทุนประกันสังคม หากเราจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนมา 15 ปี พออายุ 55 ปี ก็จะได้รับเงินบำนาญชราภาพ ประมาณ 3,000 บาทต่อเดือน คิดจากเพดานเงินเดือนสูงสุด 15,000 บาทตามข้อกำหนดของกองทุน และถ้าจ่าย

สมทบเกินกว่า 15 ปี ก็จะได้โบนัสอีกปีละ 1.5% สมมติเราจ่ายสมทบมา 30 ปีก่อนเกษียณ จะได้โบนัส 15 ปี หรืออีก 3,375 บาท รวมเป็น 6,375 บาทต่อเดือน **ซึ่งยังไม่ได้ปรับด้วยเงินเฟ้อ**

กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กรณีเป็นข้าราชการที่เป็นสมาชิกกองทุนจะได้รับเงินบำนาญ = (เงินเดือนเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้าย x อายุราชการ) / 50 แต่ต้องไม่เกิน 70% ของเงินเดือนเฉลี่ย หรืออาจเป็นเงินบำเหน็จ = เงินเดือนเดือนสุดท้าย x อายุราชการ ตามเงื่อนไขทางราชการ

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ที่ลูกจ้างและนายจ้างสมัครใจร่วมกันสมทบเข้ากองทุน ถ้าเราเริ่มทำงานและสะสมเงินเข้ากองทุนนี้ ตั้งแต่อายุ 25 ปี โดยสะสม 3% ของเงินเดือน เดือนละ 20,000 บาท ถ้าเงินเดือนเพิ่มขึ้นปีละ 5% นายจ้างสมทบให้ 3% และกองทุนได้ผลตอบแทนเฉลี่ย 4% เมื่ออายุ 60 ปี เราจะมีเงินประมาณ 1.2 ล้านบาทจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

แต่ถึงแม้ว่าเราจะมีเงินได้จากกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพ หรือเงินจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หรือเงินจากกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการแล้วก็ตาม หากพิจารณาตัวเลขอย่างรอบคอบและปรับด้วย **“อัตราเงินเฟ้อ”** ที่เกิดขึ้นก็จะพบว่าเงินที่คาดว่าจะได้เหล่านั้น **น่าจะยังไม่พอใช้จ่ายหากเราต้องการรักษามาตรฐานการใช้ชีวิตไว้ในระดับเดิม** เราจึงควรวางแผนการลงทุนและทำประกันชีวิตระยะยาวเพิ่มเพื่อเป็นแหล่งเงินได้สำหรับการใช้จ่ายในวัยเกษียณด้วย ซึ่งทางเลือกที่น่าสนใจ ได้แก่

กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ หรือที่เรียกสั้นๆ ว่า **“RMF”** ซึ่งจะช่วยสร้างวินัยในการลงทุนให้เราได้ เพราะเป็นการลงทุนระยะยาวที่ต้องลงทุนอย่างต่อเนื่อง และเรายังได้รับประโยชน์ทางภาษีในช่วงที่ลงทุนอีกด้วย ปัจจุบันมีกองทุนรวม RMF มากมาย ให้เราเลือกได้ตามนโยบายการลงทุนที่ต้องการ

การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ แม้ว่าผลตอบแทนที่แท้จริงจากการทำประกันชีวิตจะไม่มากมายนัก แต่การทำประกันชีวิตแบบระยะยาว มีข้อดีก็คือ สร้างวินัยทางการเงินให้เราได้ มีให้เลือกหลายแบบ มีวงเงินคุ้มครองกรณีเสียชีวิต และยังได้ประโยชน์ในทางภาษีด้วย

เคล็ด (ไม่) ลับสู่การเกษียณอย่างมั่งคั่ง

การมีอิสรภาพทางการเงินในขณะที่ยังมีสุขภาพที่แข็งแรงนั้น นับเป็นชีวิตที่น่าปรารถนาเป็นอย่างยิ่ง เพราะนอกจากคุณจะมีคามมั่นคงทางการเงินจนไม่จำเป็นต้องทำงานหาเงินเพื่อเลี้ยงชีพอีกต่อไป คุณยังมีเวลาทำในสิ่งที่รักหรือต้องการ ซึ่งนั่นก็คือว่าเข้าข่าย **“เกษียณ”** ได้เช่นกัน แต่การเกษียณอายุก่อน 60 ปี และมีความมั่งคั่งทางการเงินนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย คุณต้องมีการวางแผนทางการเงินที่ดี ลองมาดูเคล็ดลึกลับง่าย ๆ ที่จะช่วยให้คุณมีความมั่งคั่งตอนเกษียณ

- เริ่มออมอย่างสม่ำเสมอตั้งแต่อายุน้อย ๆ เพราะยิ่งเราเริ่มต้นออมช้าเท่าไร ภาระในการเก็บออมต่อเดือนก็จะยิ่งทวีคูณมากขึ้นเท่านั้น

อายุที่เริ่มต้นออม	เงินออมรายเดือน (% ของเงินเดือน)
เริ่มทำงาน – 39 ปี	10% – 15%
40 – 49 ปี	20% – 25%
50 – 54 ปี	45% – 50%
55 – 59 ปี	80% – 85%

- รู้จักเลือกลงทุน เพื่อให้ได้ผลตอบแทนโดยเฉลี่ยสูงกว่าอัตราเงินเฟ้อ เช่น กองทุนรวม พันธบัตร หุ้นกู้ หุ้นสามัญ ฯลฯ โดยคำนึงถึงผลตอบแทนและความเสี่ยงที่ยอมรับได้
- ฉลาดซื้อ รู้จักเลือกซื้อเฉพาะสิ่งที่จำเป็น คุ่มค่า และคุ้มประโยชน์ใช้งาน
- ฉลาดใช้ รู้จักใช้จ่ายอย่างประหยัด รักษาสิ่งของต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมกับการใช้งานได้นาน ๆ รวมถึงการใช้ชีวิตอย่างเหมาะสม สุขกาย สุขใจ ไม่เจ็บไข้ได้ป่วยอีกด้วย

ออม/ลงทุนตั้งแต่วันนี้ เพื่อให้แน่ใจว่าคุณจะมีเงินเก็บไว้ใช้มากพอในวัยเกษียณ

การออมและการลงทุนตั้งแต่วันนี้ จะช่วยให้คุณมีเงินเก็บมากพอไว้ใช้ในวัยเกษียณ ลองไปดูตารางข้างล่างนี้กัน

ผลตอบแทนของเงินออม/ลงทุน (ร้อยละต่อปี)

		0%	5%	6%	7%	8%	9%	10%	11%	12%	13%	14%
อัตราได้ก่อนเงินออม/ลงทุนไปใช้จ่ายในแต่ละปี	15%	7	8	8	9	9	10	11	12	14	16	20
	14%	7	9	9	10	11	11	13	14	17	21	
	13%	8	9	10	11	12	13	15	17	22		
	12%	8	11	11	12	14	16	18	23			
	11%	9	12	13	14	16	19	25				
	10%	10	14	15	17	20	26					
	9%	11	16	18	22	28						
	8%	13	20	23	30							
	7%	14	25	33								
	6%	17	36									
	5%	20										

จำนวนปีที่เงินออม/ลงทุนของคุณจะถูกใช้ก่อนหมด

หากคุณมีเงินเก็บอยู่ 1 ล้านบาท คุณมีความจำเป็นต้องทยอยนำเงินเก็บก้อนนี้ออกมาใช้ประมาณ 10% ต่อปี เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตภายหลังเกษียณอายุ โดยคุณไม่มีการออม/ลงทุนเพื่อหาผลตอบแทนเพิ่มเติมใดๆ นั้นหมายความว่า คุณจะต้องทยอยนำเงินออกมาใช้ปีละประมาณ 100,000 บาท ($10\% \times 1,000,000$) ซึ่งเงินเก็บ 1 ล้านบาทของคุณจะถูกนำออกมาใช้จนหมดภายในระยะเวลา 10 ปี ($1,000,000 / 100,000$)

แต่หากคุณนำเงินไปออม/ลงทุนเพื่อหาผลตอบแทนเพิ่มเติม โดยได้รับผลตอบแทนประมาณ 5% ต่อปี นั้นหมายความว่า คุณสามารถยืดระยะเวลาในการใช้เงินออกไปได้อีก 4 ปี (ดูแผนตั้งที่ 5% และแผนนอนที่ 10%) ที่เป็นเช่นนี้... เพราะคุณจะใช้เงินเก็บของตนเองเพียง 5% ส่วนอีก 5% มาจากผลตอบแทนที่คุณได้รับจากการออม/ลงทุน

ข้อผิดพลาด 5 ประการในการเกษียณที่ควรหลีกเลี่ยง

1. **การไม่ได้วางแผน** หลายคนประสบความสำเร็จในการวางแผนว่าจะใช้วันหยุดสุดสัปดาห์อย่างไร แต่กลับล้มเหลวในการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุ ทั้งที่มันมีความสำคัญยิ่งในชีวิต
2. **การหวังพึ่งพาเงินบำนาญ เงินสำรองเลี้ยงชีพ หรือเงินทดแทนสำหรับพนักงานเพียงอย่างเดียว** หลายต่อหลายคนพบว่าเงินเก็บเหล่านี้ไม่เพียงพอสำหรับใช้ในเวลาเกษียณ ดังนั้นเราจึงควรหาวิธีการหรือช่องทางออมเงินแบบอื่นๆ ควบคู่ไปด้วย
3. **การลังเลที่จะเริ่มโปรแกรมการเก็บออมเงิน “เวลา”** เป็นได้ทั้งมิตรและศัตรูของคุณ ถ้าคุณเริ่มเก็บเงินสำหรับการเกษียณตั้งแต่นั้นๆ คุณก็จะมีเวลาใช้เงินทำงานให้กับคุณได้มากขึ้น ด้วยพลังแห่ง “ดอกเบี้ยทบต้น”
4. **ความหลากหลายของสินทรัพย์ลงทุนเพื่อการเกษียณ** มีความจำเป็นต่อการลดความเสี่ยง และช่วยรักษามูลค่าทรัพย์สินสมบัติของคุณ จงจัดการกลุ่มสินทรัพย์ลงทุนของคุณให้ดี เพื่อบรรลุถึงเป้าหมายทางการเงินที่คุณต้องการ
5. **จงอย่าละเลยความสำคัญของอัตราเงินเฟ้อที่จะกัดเซาะอำนาจซื้อของคุณ** และเป็นศัตรูที่น่ากลัวมากสำหรับคนที่มีรายได้คงที่ เช่น ผู้เกษียณอายุ แม้ในประเทศไทยจะไม่เคยมีปรากฏการณ์ในเรื่องความรุนแรงของอัตราเงินเฟ้อมากนักในปีที่ผ่านมา แต่เราก็ไม่ควรละเลยข้อนี้ และเตรียมรับมือไว้ล่วงหน้าจะดีกว่า